

MERITIUS®

ADVOCATEN - AVOCATS

Verdienstelijk in recht

© Copyright MERITIUS® Gent

In dit nummer**Graydon legt jaarlijks de vinger op de wonde..... 1****Welke ondernemingen moeten een jaarrekening opmaken?..... 1****De regels m.b.t. de voorlegging en neerlegging..... 2****Persoonlijke aansprakelijkheid 2****Administratieve geldboete 3****Of meteen de vennootschap ontbinden?..... 3****En de strafrechter? 3****Rij niet zonder routeplan 4****Nieuwe regels inzake neerlegging..... 4****De jaarrekening neerleggen ! Waarom ?***Luc STOLLE***Graydon legt jaarlijks de vinger op de wonde**

Van de 293.075 vennootschappen die in 2005 de jaarrekening indienden, deden er dat 68,9 procent op tijd: een verbetering met 4,1 procentpunten. Anders gesteld: 31,1% van de jaarrekeningen werd te laat aan de Nationale Bank bezorgd. Dit is beter dan in 2004 toen er nog 35,3 procent van de vennootschappen de wettelijke termijnen niet respecteerden. Het vorige "goede" record ter zake dateert van 2003 toen er sprake was van "slechts" 34,5% te late publicaties.

Op dit ogenblik riskeren er binnen de groep van publicerende bedrijven 1981 vennootschappen een gerechtelijke ontbinding (arti-

kel 182 W.Venn.) omdat hun laatst gepubliceerde jaarrekening ouder is dan drie jaar (er zijn wetgevende initiatieven om de termijnen te reduceren tot twee jaar).

Daarnaast zijn er binnen de 309.000 NV's, BVBA's en CV's nog eens ruim 16.000 publicatieplichtige ondernemingen die in 2005 helemaal géén jaarrekening indienden.

Vlaamse bedrijven dienen de jaarrekeningen beduidend sneller in dan de collega's uit de Brusselse en Waalse regio. Wel valt op dat de Waalse bedrijven in 2005 ter zake substantieel (+ 8,25 procentpunten) beter presteren dan in het jaar 2004.

Welke ondernemingen moeten jaarrekening opmaken?

De allerkleinste ondernemingen mogen een vereenvoudigde boekhouding voeren. Het zijn de handelaars-natuurlijke personen, de commanditaire vennootschappen en de V.O.F.'s met een omzet (excl. BTW) van minder dan 500.000 euro. Hun boekhouding bestaat uit: een financieel dagboek nl. een kasboek en een bank- en postrekeningenboek, een inkoopboek, een verkoopboek en een inventarisboek. Zij moeten geen jaarrekening opmaken en neerleggen.

Alle andere vennootschappen moeten een dubbele boekhouding voeren, een jaarlijkse inventaris én een jaarrekening opmaken.

Om uit te maken of vennootschappen het "volledige" dan wel het "verkort" schema moeten hanteren, dient gekeken te worden naar de criteria in art 15 W.Venn. Op basis van dit artikel wordt onderscheid gemaakt tussen kleine en grote ondernemingen.

Kleine vennootschappen zijn ondernemingen met gemiddeld minder dan 100 werknemers en die niet meer dan één van de volgende drempels overschrijden: 50 personeelsleden (gemiddeld over een jaar), een jaaromzet (exclusief BTW) van maximum 7.300.000 euro en een balanstotaal van 3.650.000 euro.

MERITIUS
ADVOCATEN - AVOCATS

Voorbeeld

Een leveranciers verkoopt zijn producten aan een vennootschap die later blijkt de prijs niet te kunnen vereffenen. De leverancier merkt dat de jaarrekening niet werd neergelegd en stelt dat hij niet op de hoogte was van de penibele financiële positie van de vennootschap. Indien de laatste jaarrekening tijdig was neergelegd en hij de recente cijfers had kunnen inkijken, zou hij niet hebben gecontracteerd. Meer bepaald zou hen duidelijk geworden zijn dat de vennootschap aanzienlijke verliezen had geleden en haar solvabiliteit was aangetast. Hij schuift de schuld in de schoenen van de bestuurders en vordert de opgelopen schade van hen terug.

Kleine vennootschappen kunnen hun jaarrekening opmaken volgens het “verkorte” schema. Zij dienen geen commissaris te benoemen die hun jaarrekening moet goedkeuren. Alle ondernemingen die deze drempels wel overschrijden, zijn zgn. “grote ven-

Nootschappen”. Zij dienen én een jaarrekening volgens het “volledige” schema op te maken én deze ter controle voor te leggen aan een commissaris.

De regels m.b.t. de voorlegging en neerlegging

Vooreerst moeten de bestuurders of zaakvoerder de jaarrekening binnen zes maanden na de afsluitingsdatum van het boekjaar ter goedkeuring voor te leggen aan de (jaarlijkse) gewone algemene vergadering (art. 92, § 1, lid 2 W.Venn.)

De goedgekeurde jaarrekening moet vervolgens door toedoen van dezelfde bestuurders of de zaakvoerders worden neergelegd bij de Nationale Bank van België, meer bepaald in de vestiging die zich bevindt binnen het rechtsgebied van de rechtbank van koophandel waaronder de vennootschap ressorteert.

Deze neerlegging dient te geschieden binnen dertig dagen nadat de jaarrekening is goedgekeurd en ten laatste zeven maanden na de datum van afsluiting van het boekjaar (art. 98, § 1 W.Venn.).

Merk op dat de verplichting tot openbaarmaking van de jaarrekening ook geldt voor de vennootschappen in vereffening (art. 193 W.Venn.): de vereffenaars dienen jaarlijks een jaarrekening op te maken, deze voor te leggen aan de algemene vergadering – zij het louter informatief en niet ter goedkeuring – en deze binnen de dertig dagen na deze voorlegging openbaar te maken.

Persoonlijke aansprakelijkheid

Een inbreuk op de verplichtingen tot tijdige voorlegging van de jaarrekening aan de algemene vergadering en tot tijdige neerlegging ervan bij de Nationale Bank is een inbreuk op het Wetboek van Vennootschappen. Daarom kan zij aanleiding geven tot de aansprakelijkheidsvordering tegen de bestuurders en de zaakvoerders. Ieder van hen is immers, zowel jegens de vennootschap als jegens derden, aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van een dergelijke overtreding.

Maar er is meer! In normale gevallen zullen de bestuurders of de zaakvoerders slechts veroordeeld worden tot de vergoeding van de door de eiser gevorderde schade, wanneer niet alleen de fout en de schade, maar ook het oorzakelijke verband tussen beide wordt bewezen. Wanneer de jaarrekening niet tijdig aan de algemene vergadering werd voorge-

legd of niet tijdig werd neergelegd, wordt de door de derden geleden schade geacht voort te vloeien uit de nalatigheid. Men spreekt van een wettelijke vermoeden. Weliswaar laat de wet toe dat de bestuurders of de zaakvoerders het tegenbewijs leveren, maar men mag toch niet uit het oog verliezen dat zulks impliceert dat de moeilijke bewijslast van de eiser komt te vervallen en wordt omgekeerd ten nadele van de bestuurders. Laatstgenoemde zullen m.a.w. moeten bewijzen dat er geen oorzakelijk verband bestaat tussen de nalatigheid en de beweerdte schade.

In concreto betekent dit dat de schadelijdende derde steeds de loutere niet-naleving van de bovengenoemde formaliteiten zou kunnen inroepen om van elke bestuurder vergoeding te vorderen voor de door hem geleden schade.

Administratieve geldboete

En dat is niet alles! Bij laattijdige neerlegging betaalt de nalatige vennootschap een zgn. bijdrage in de kosten die de federale overheid maakt voor de opsporing en opvolging van ondernemingen in financiële moeilijkheden.

Deze bijdrage bedraagt

- 400 euro, wanneer de jaarrekening neergelegd wordt tijdens de negende maand na de afsluiting van het boekjaar.
- 600 euro, wanneer de jaarrekening neergelegd worden vanaf de tiende maand en tot de

twaaftde maand na de afsluiting van het boekjaar.

- 1.200 euro, wanneer de jaarrekening neergelegd worden vanaf de dertiende maand na de afsluiting van het boekjaar.

Deze bedragen worden echter teruggebracht tot respectievelijk 120, 180 en 360 euro voor de kleine vennootschappen die gebruikmaken van de mogelijkheid om hun jaarrekening volgens het “verkorte” schema openbaar te maken.

Ontbinding

Tenslotte kan de rechtbank op vraag van iedere belanghebbende of van het openbaar ministerie de ontbinding uitspreken van een vennootschap die gedurende drie opeenvolgende boekjaren haar jaarrekening en de daarbij horende stukken niet heeft neergelegd (art. 182 W.Venn.).

Deze vordering kan slechts worden ingesteld na verloop van een termijn van zeven maanden te rekenen van de datum van afsluiting van het derde boekjaar. Dit is logisch. Aan de voorwaarden voor de toepassing van deze sanctiebepaling zal slechts voldaan zijn wanneer de termijnen voorzien voor de voorlegging en, vervolgens, de neerlegging van de derde jaarrekening, niet zijn nageleefd.

In sommige gevallen zal de rechtbank niet onmiddellijk overgaan tot ontbinding. Wanneer een regularisatie van de toestand mogelijk is, kan de vennootschap pogen de rechter

te overtuigen enig respijt toe te staan.

Vennootschappen die in de boosheid volhardden en zelfs niet voor de rechtbanken verschijnen, moeten er dan ook rekening mee houden dat, wanneer zij bij verstek werden ontbonden, de ontbinding gevolgen heeft vanaf de datum waarop zij is uitgesproken (d.i. de datum van het verstekvonnis). Vermits door de ontbinding een einde komt aan het mandaat van de bestuurders, moet de vereffenaar en niet de bestuurders verzet aantekenen tegen het vonnis tot gerechtelijke ontbinding. De bestuurders worden tengevolge van die ontbinding immers derden en beschikken aldus wel over het rechtsmiddel van derdenverzet (Kh. Brussel 30 november 1998, J.L.M.B. 1999, 710).

Strafsancties

De niet-naleving van de verplichting tot tijdige voorlegging van de jaarrekening aan de algemene vergadering, kan ook gevolgen hebben op strafrechtelijk vlak: overeenkomstig art. 126, § 1, W.Venn. kunnen de bestuurders of zaakvoerders die de jaarrekening niet of niet

tijdig voorleggen aan de algemene vergadering gestraft met een geldboete van 50 tot 10.000 euro. Deze straf kan evenwel enkel worden uitgesproken wanneer de vennootschap failliet wordt verklaard.

Voorbeeld

Een vennootschap legt haar jaarrekeningen van de boekjaren 2004, 2005 en 2006 niet neer.

De ontbindingsvordering kan ingesteld worden vanaf 1 augustus 2006

MERITIUS
ADVOCATEN - AVOCATS

Rij niet zonder routeplan !

De niet-tijdige of laattijdige voorlegging en neerlegging van de jaarrekening kan dus verreikende gevolgen hebben voor bestuurders en zaakvoerders: er hangt hen niet alleen een vordering tot schadevergoeding boven het hoofd, maar het is ook niet uitgesloten dat zij zich voor de strafrechter zullen moeten verantwoorden.

Maar straffen zijn niet altijd de aangewezen manier om de tendens te keren. Vooral de positieve gevolgen van een permanent opvolging van de financiële toestand van een onderneming moeten in het licht worden gesteld.

Een accurate en continue visie op de financiën laat de ondernemer immers toe tijdig bij te sturen en de noodzakelijke acties te ondernemen. Men kan zich dan ook de vraag stellen of ondernemers die er niet in slagen hun jaarrekening tijdig neer te leggen, over voldoende inzicht in hun onderneming beschikken?

Ondernemen zonder jaarrekening is dan ook als reizen zonder routeplan. Wanneer de wegen vol gevaren zijn en men niet weet welke routes men kan en moet volgen, verliest men ongetwijfeld de weg..

Nieuwe regels inzake neerlegging vanaf 1 april 2007

Vanaf 1 april 2007 kan de jaarrekening alleen nog in het XBRL-formaat neergelegd worden. XBRL staat voor eXtensible Business Reporting Language en vergemakkelijkt de verwerking en de analyse van financiële informatie. De Nationale Bank aanvaardt vanaf 01/04/2007 geen diskettes meer. De jaarrekening neerleggen op papier of in pdf kan nog wel, maar dan wel op basis van documenten die aan de nieuwe XBRL-taxonomie aangepast zijn.

De Nationale Bank zal de tarieven voor de 'elektronische neerlegging' verlagen en op de website een aantal oplossingen voorstellen voor de elektronische betaling van de neerleggingskosten. Voor de neerlegging van de jaarrekeningen zal de eID-kaart gebruikt kunnen worden of een ander elektronisch certificaat dat aangevraagd kan worden bij één van de drie gekende certificaatleveranciers (Isabel, Certipost of GlobalSign).

Onze kantoren

MERITIUS® GENT

Martelaarslaan 402 - 9000 Gent
Tel. +32 (0)9 269 70 70 - Fax +32 (0)9 269 70 71
info.gent@meritius.be

MERITIUS® BRUXELLES

Rue de Hennin, 67-69 - 1050 Bruxelles
Tel. +32 (0)2 735 60 08 - Fax +32 (0)2 735 67 78
info.brussels@meritius.be

MERITIUS® MONS

Rue Ste Gertrude 1 - 7070 Le Roeulx
Tel. +32 (0)64 66 50 12 - Fax +32 (0)64 67 60 93
info.mons@meritius.be

MERITIUS® NAMUR

Avenue Cardinal Mercier 46 - 5000 Namur
Tel. +32 (0)81 744 204 - Fax +32 (0)81 744 207
info.namur@meritius.be

MERITIUS® ANTWERPEN

Jules Moretuslei 374-376 - 2016 Antwerpen
Tel. +32 (0)3 825 55 00 - Fax +32 (0)3 3 825 56 00
info.antwerpen@meritius.be